పునరాగమన

రాత్రి వాన కురవటం మూలాన ఆవేళ ఎంతో చల్లగా వున్నది. వర్షం తగ్గినా ఇంకా మబ్బులు పూర్తిగా విడిపోలేదు. చెదరిపోయిన మేఘాలు అటూ ఇటూ పరిగెడుతూ మధ్యమధ్య సూర్యుడిని కప్పేస్తున్నాయి. ఎన్నడూ ఇల్లుకదలనివాళ్ళకికూడా ఆవేళ బయటికి పోవాలని బుద్ధి పుడుతుంది. బజారుకో, సినిమాకో, స్నేహితుల ఇంటికో, ఎక్కడికో.

శకుంతల కిటికీ సగం తెరచిపెట్టుకొని తోటలోకి చూస్తూ కూర్చున్నది. వాళ్ల ఇల్లు వూరికి చివర. వకటి రెండు తప్ప అక్కడ ఎక్కువ ఇళ్ళు లేవు. ఆ వీధిలో సందడి చాలా తక్కువ. ఎప్పుడో వక బస్సు రంయ్‌మని పోతుంది. ఇద్ద రాడవాళ్ళు గలగలా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ పోతారు. ఏదో రిక్షా చడీ చప్పుడూ లేకుండా సాగిపోతుంది అంతే

ఆ తరవాత నిశ్శబ్దం.

అందరికిమల్లేనే శకుంతలకు కూడా మబ్బుగా ముసురుగావున్న రోజుల్లో బెంగ ఎక్కువగా వుంటుంది. సగం తెరుచుకున్న కిటికీలోనుంచి కొద్దిగా చల్లగాలి లోపలికి వస్తున్నది. శకుంతలకు తన పుట్టిల్లు, చిన్ననాటి అనుభవాలు జ్ఞప్తికివచ్చాయి. తలుచుకుంటె వింతగా వుంటుంది. తనకు చిన్నప్పటినుంచి వంటరిగా వుండటానికిఎంతభయం? అయినా చివరకు ఈ వంటరితనమే మిగిలింది.

ఏడెనిమిదేళ్లు వచ్చేదాకా తను తల్లిదగ్గరే పడుకునేది. ఒకరోజు రాత్రి తనకు జ్వరం వచ్చింది. అపరిమితమైన దాహంవేసింది. తన మంచందగ్గర గ్లాసులో నీళ్లన్నీ తాగే సింది. అయినా దాహం తగ్గలేదు. ఇష్టంలేకుండానే అమ్మను లేపింది. అమ్మ తనవంటిమీాద చెయ్యివేసి చూచి 'ఎంత జ్వరమో!' అని ఆశ్చర్యపోయింది. ఆ తరువాత గ్లాసునిండా కాచిన నీళ్లు తెచ్చి ఇచ్చింది. ఆ దాహం, ఆ తృప్తి అల్లా మనస్సులో నిలిచిపోయినవి. అమ్మ ఎంత మంచిది! ఇంకో సారి—ఇంట్లో అంతా రథోత్సవం చూడటానికి వెళ్ళారు. ఏమి జనం! తనని ముందుకు వెనక్కు నెట్టేశారు. ఆ సం దట్లో అమ్మ చెయ్యి వదిలేసింది. తను ఆ తోపిడిలో తెప్ప రిల్లుకొని చుట్టూ చూస్తే అమ్మ లేదు. ఎవ్వరూ లేరు తన వాళ్ళు. అబ్బా! ఎంత భయంవేసింది.

గట్టిగా ఏడవాలనిపించింది. కాని ఏడుపు రాలేదు. ఎప్పటికైనా అమ్మ తనను వెతుక్కుంటూ వస్తుందని ఏదో ధైర్యం.

రథం కదలిపోయింది. జనం ముందుకు సాగారు. ఒక్కర్తె వంటరితనాన్ని అనుభవిస్తూ మొట్ట మొదటిసారి, బిక్కమొగంతో నిలుచున్నది. ఎక్కడనించో 'శకూ్క, శకూ్క' అంటూ అమ్మగొంతు వినిపించింది. ఒక్క గంతు వేసి ముందరికి పరుగెత్తింది. అమ్మను కలుసుకుంది.

ఆ రోజుల్లో వంటరితనమంటె ఏమిటో తెలియకుండా చేసేది అమ్మ. ఆమెకోసరమేనేమో, ఇప్పుడు ఈ బెంగ!

ఈ వూరు వచ్చి దాదాపు మూడు సంవత్సరా లవుతుంది. అప్పటినుంచి పుట్టింటికి పోనేలేదు. అన్నయ్య తనను తీసుకుపోవాలని ఎన్నిసార్లో వచ్చి వెళ్ళాడు. ఎప్పుడు తను ప్రయాణమైనా అతను నేనూ వస్తాననడం, చివరకు సెలవు దొరక్క ఇద్దరి ప్రయాణం ఆగిపోవటం.

అసలు తను పుట్టింటికి వెళ్లడం అతనికి ఇష్టంలేదేమో! లేకపోతే ఎందుకు ప్రతిసారి ఏదో అడ్డు చెపుతాడు?

అయినా, పాపం అతనికి మాత్రం వంటరిగా వుండడం కష్టం కాదూ? కొత్త ఊరు కొత్త భాష. మూడు సంవత్సరాలున్నా ఒక్క అరవంముక్క రాలేదు. ఒక్కరితో పరిచయంకాలేదు. ఆఖరికి పక్కఇంటివాళ్ళను కూడా పలకరించిన పాపానపోలేదు....

కాని ఇన్నాళ్ళయినా, అతన్నైనా పూర్తిగా అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నది. అతను ఇంట్లో వున్న కాస్సేపు తనకు వంటఇంట్లో సరిపోతుంది. ఇంక మధ్యాహ్నమంతా ఒక్కతే కూర్చుని గడచిన సంగతులన్నీ జ్ఞాపకంచేసుకుంటుంది.

అప్పుడప్పుడూ అతను ఆతృతతో ఏదో వెతుకుతున్నట్లు తన కళ్ళల్లోకి చూస్తాడు. ఆ చూపులు తను అర్థం చేసుకోటానికి ప్రయత్నించలేదు. తను అలవాటుపడిన జీవితానికి అతను అంతరాయం కలిగించాడు. ఆ భావం అవ్యక్తంగా ఆమె మనస్సులో నిల్చిపోయింది.

చిన్ననాటి స్నేహితులు లక్ష్మి, సరస్వతి జ్ఞాపకం వచ్చారు. పాపం లక్ష్మి భర్త పోయాడని అమ్మ రాసింది. ఎల్లా వుందో పాపం. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ ఉండేది. నవ్వినప్పు

డల్లా బుగ్గలు సొట్టపడేవి... సరస్వతి కప్పుడే ఇద్దరు కొడుకులు కాబోలు! బాల నిప్పు డెవరెత్తుకుంటున్నారో? ఇప్పుడు బాగా నడుస్తుంది కాబోలు! మాటలు వచ్చాయేమో! నాగమణికి కథ లెవరు చెబుతారు? వదిన చెబుతుందా?

బయట మళ్లీ వర్షం కురుస్తోంది. జల్లుకొడుతుంటే శకుంతల లేచి కిటికీ మూసేసింది. ఆమెకు పుట్టింటికి వెళ్లాలన్న బెంగ ఎక్కువైంది.

అతను ఇంటికి రాగానే వక్కసారి వూరికి వెళ్ళివస్తేనే గాని తనకు మనసు బాగుండదని, ఏదో బెంగగా వున్నదని చెప్పింది. అతను ఒక్కసారి ఆమె కళ్ళల్లోకి చూశాడు. కాని, ఏమీ అనలేదు. మర్నాడే రైలెక్కించాడు.

పుట్టింటికి వెళ్లాలని ఎంత వుత్సాహపడిందో పాపం! శకుంతలకు అక్కడకు చేరగానే అంత నిరుత్సాహం కలిగింది. వాళ్ళ వూరు చాలా మారిపోయింది. ఇదివరకు పల్లెటూరు లాగా వుండేది. ఇప్పుడు చిన్న బస్తీ అయింది. ఎక్కడ చూసినా కొత్త ఇళ్లే, కొత్త ముఖాలే. వాళ్ళ ఇల్లుకూడా ఎంతో మారిపోయింది. ఇదేనా నేను పుట్టిన వూరు, ఇదేనా నేను పెరిగిన ఇల్లు అనిపించింది.

బాల ఇల్లంతా గంతులువేస్తోంది. వసపోసినట్లు మాట్లాడుతోంది. కాని శకుంతకేసి ఎవరో కొత్తవాళ్లను చూసినట్లు చూసింది. దగ్గరకు పిలిస్తే రాలేదు. బలవంతంగా ఎత్తుకుంటే ఏడ్చింది. ఆశ్చర్యం. రాత్రి పగలు ఇదివరకు తనచంకలోనే వుండేది. ఇప్పుడు తను ఎవరైందీ కూడా దానికి గుర్తులేదు.

'వచ్చావా తల్లీ !' అన్నది అమ్మ. అంతే ! ఇంకేమీ మాట్లాడలేదు. ఇంకా రెండు పూటల వంట అమ్మే చేస్తున్నది. పెత్తనం అంతామాత్రం వదినది. పూజా పునస్కారాలలో మునిగి అమ్మ ఇంక దేంట్లోను జోక్యం కలిగించు కోటంలేదు.

వాళ్ళ ఇల్లు చాలా మార్చారు. పడమటివేపు వసారాలో అమ్మ తనూ పడుకునేవాళ్లు. ఇప్పుడు వసారా ధాన్యపు కొట్లుగా మారిపోయింది. మేడమీద దక్షిణపువేపు డాబాలో లక్ష్మి, సరస్వతి, తనూ రోజూ ఆడుకునేవాళ్ళు. అక్కడ గది కట్టించి అన్నయ్య కచ్చేరిసావడిగా వాడుకుంటున్నాడు. అక్కడ ఇదివరకు విరిగిపోయిన కొళాయి వకటి వుండేది. ఇప్పుడు దాని ఆనవాలుకూడా లేదు. స్నానాలగది, వంటఇల్లు ఇవేవి మునుపున్నచోట్లో లేవు. అన్నీ తను వదినను అడిగి తెలుసుకోవలసివచ్చింది.

వదిన తన్ను ఎంతో మర్యాదచేస్తుంది.

'స్నానానికి లేస్తారా.' 'భోజనానికి వస్తారా' అని మొదలుపెట్టింది. ఆ మర్యాద తన్ను మరీ పరాయిదాన్ని చేసింది.

ఇంటిముందర ఇదివరకు పెద్ద జామచెట్టు వుండేది. నిరుటి తుపానుకు పడిపోయిందట. వాకిట్లోకి వస్తే బావురుమంటోంది. అన్నయ్యా తనూ జామకాయలకోసం ఎంత పోట్లాడుకునేవాళ్ళు!

అన్నయ్య ఇంక తనతో పోట్లాడడు కాబోలు! తనను చూసినప్పుడల్లా 'ఏంశకున్కా,ఏంచేస్తున్నా'వంటాడు.జవాబు

వినకుండానే వెళ్ళిపోతాడు. అన్నయ్య ఇప్పుడు మంచి వ్యవహర్త. ఎప్పుడూ, వచ్చేవాళ్ళు, పోయేవాళ్ళు!

పుట్టింట్లో వున్నన్నాళ్ళు ఆఖరుకి నాగమణినైనా తనకు దగ్గరగా చేసుకోవాలని చూసింది. నాగమణి ఇప్పుడు బడికి వెళ్లుతున్నది. దానికి మునపటంత కథల పిచ్చి లేదు. ఇప్పుడు ఒక్కరోజైనా నాగమణి శకుంతలదగ్గరకు వచ్చి చనువుగా కబుర్లు చెప్పలేదు. ఎవరో చుట్టం వచ్చింది, రెండు రోజులు వుండి వెళ్ళుతుంది అన్నట్టుగా ఎడఎడంగా వుండేది. వదినను మాత్రం చుట్టుకు చుట్టుకు తిరిగేది.

'వదినా, జడవేస్తావా ?' 'వదినా, నా పెన్సిల్ చూశావా ?' 'వదినా...' ఎప్పుడూ ఇదే ధోరణి.

వచ్చిన మూడో రోజున శకుంతల లక్ష్మిని చూడటానికి వెళ్లింది. లక్ష్మి మొఖం పాలిపోయి కళావిహీనంగా వున్నది. పట్టుకోకపోతే పడిపోతుందేమో నన్నంత బలహీనంగా వున్నది. శకుంతలను చూసి లక్ష్మి కూర్చోమని సంజ్ఞ చేసింది. శకుంతల చిన్ననాటి ముచ్చట్లని తనివితీరా చెప్పుకోవాలని ఎంతో వుత్సాహంతో వచ్చింది. కాని లక్ష్మి వక్కమాట మాట్లాడలేదు. దిగులుచేత ఇల్లా వున్నదని శకుంతల వూహించుకొన్నది. ఈ మౌనంకంటె లక్ష్మి ఏడ్చినా బాగుండుననుకొన్నది. కాని లక్ష్మి ఏడవనూ లేదు, నవ్వనూ లేదు. ఈ ప్రపంచంతో సంబధంలేనట్లు శిలాప్రతిమలాగా కూర్చున్నది. శకుంతల ఎట్లాగైనా ఒక్కసారి లక్ష్మిని నవ్వించాలని, లక్ష్మి తెల్లని బుగ్గలమీద మళ్లీ సొట్టలు పడితే చూడాలని ఎంతో ఉబలాటపడింది. కాని

సాహసించలేక పోయింది. ఈ లక్ష్మియేనా తనతో ఆడుకొన్నది! అంత అల్లరి చేసింది! ఎప్పుడూ నవ్వుతూ ఉండేది!

విచారంతో శకుంతల అక్కడినుంచి సరస్వతి ఇంటికి వెళ్ళింది. సరస్వతి ఊళ్లో లేదు. అత్తవారింట్లో వున్నది. సరస్వతి ఎప్పుడూ పుట్టింటికి రానేరాదని, దానికి వారి ధ్యాసే లేదని వాళ్ళమ్మ నిష్ఠూరంగా మాట్లాడింది.

సరస్వతి ఈవూరు రానేరాదట. తనెందుకు వచ్చింది? తను ఇక్కడ గడపిన రోజులన్నీ కలా? నిజమా? నిజమనుకోవడానికి ఏమిటి ఆధారం? ఆ రోజులు దూరమైపోయినాయి. మళ్లీ రావు. నిద్రలో నడుస్తున్నట్లు ఇల్లు చేరుకుంది.

శకుంతలకు ఎక్కువ రోజులు పుట్టింట్లో వుండాలనిపించలేదు. త్వరగానే తిరిగి వెళ్ళిపోయింది. మనస్సంతా అసంతృప్తితో నిండిపోయింది. అయినా ఇంటికి రాగానేమాత్రం కొంచెం బెంగతీరినట్లుంది. శకుంతల అనుకున్నది. గడచిన జీవితపు నీడలను వెతుక్కుంటూ జీవించాలనుకోవడం ఎంత వెఱ్ఱి. గడచిన జీవితమంతా కల. ఆ అనుభవాలు మళ్ళీ రావు. కొత్త అనుభవాలముందు ప్రాతవి మరిచిపోవడం నేర్చుకోవాలి.

శకుంతల ఇల్లంతా కొత్త మోస్తరుగా సర్దింది. కిటికీ తెరచి ప్రక్క ఇంటావిడను పలకరించింది. దొడ్లో పువ్వులన్నీ కోసి మాలకడుతూ కూర్చుంది. ఆఫీసునుంచివచ్చాక ఆతను ఆ మెకళ్ళల్లో ఎన్నడూలేని వుత్సాహం చూసి ఎంతో మురిసిపోయాడు.

*   *   *